

Modell för resursfördelning till skolor med nyanlända elever i Danderyds kommun ¹(nyanländaresurs)

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Nuläge.....	2
Konsekvensanalys nuvarande resursfördelning i grundskola.....	3
Olika principer för beräkning av resursfördelning.....	4
Förslag.....	6
Konsekvens.....	8
Nästa steg.....	9
Bilaga 1: Exempel andra kommuner.....	10
Bilaga 2: Lagtext ur Skollagen 2010:800 gällande nyanlända.....	11

Sammanfattning

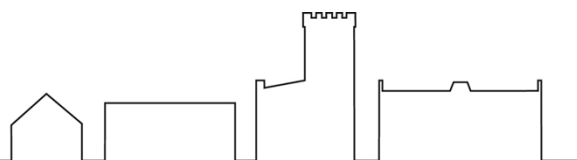
Danderyds nuvarande resursfördelningsmodell för förskolor och skolor med nyanlända elever behöver revideras så att resurserna fördelas mer effektivt utifrån behov. Det är elevens behov av stöd för att kunna tillgodogöra sig undervisningen, och därmed lyckas med sin skolgång, som ska styra omfattningen av stödet. Ett förslag till utvecklad resursfördelningsmodell är framtaget, modellen består av tre delar:

- ett engångsbelopp för arbetet med mottagning och kartläggning av de nyanlända eleverna,
- ett strukturtillägg i olika nivåer betalas ut till förskolor och skolor med nyanlända elever,
- studiehandledningstimmar som tillhandahålls av den centrala enheten för flerspråkighet.

Bildningsförvaltningen föreslår att nivån på strukturtillägget och antalet studiehandledningstimmar som tillhandahålls bestäms utifrån elevens tidigare skolbakgrund och ålder enligt en fastställd modell som är kopplad till nivån på gällande grundbelopp. Ju kortare skolbakgrund eleven har i jämförelse med övriga elever i samma ålder desto högre strukturtillägg och fler studiehandledningstimmar. Äldre elever berättigar också till större resurser än yngre.

Resursfördelningsmodellen för förskolorna förblir oförändrad. För grundskolorna, inklusive förskoleklass bedöms den utvecklade resursfördelningsmodellen bli kostnadsneutral för utbildningsnämnden jämfört med föregående år. Fördelningen mellan skolenheter kommer dock att påverkas.

¹ Här avses elever som är folkbokförda i Danderyd och de som ännu inte fått folkbokföringsort men är boende i Danderyds kommun. Nyanlända elever har sällan klart med folkbokföringsort. Enligt skollagen gäller då att den kommun där eleven bor har hemkommunsansvar.

Nuläge

Beslut om att införa en nyanländresurs som stöd till den skola som tar emot en nyanländ elev togs av utbildningsnämnden genom ett internavtal med dåvarande produktionsutskottet, UN 2016/0061. I budget 2018 UN 2017/0327 togs beslut om nyanländresurs till förskolan.

Resursen är avsedd att användas för de extra insatser som behövs för att förskolan och skolan ska kunna ge en nyanländ den undervisning eleven behöver för att nå läroplanens mål. Enligt nuvarande riktlinjer i Danderyd gäller följande för nyanländresursen

1. Förskolan

Förskolor som tagit emot ett barn via socialkontoret som anvisats plats i kommunen kan ansöka om resurs. Beloppet som kan beviljas motsvaras av en halv förskolepeng under ett år. Detta är ett beslut som fattats av utbildningsnämnden och är inte ett lagkrav.

2. Förskoleklass

Skolor som tar emot barn i förskoleklass kan inte ansöka om nyanländresurs eftersom de inte faller inom definitionen för nyanlända².

3. Grundskola

Skolor som tar emot elever från årskurs 1 till 9 kan ansöka om nyanländresurs enligt beslut i Utbildningsnämnden. Resursen är samma belopp som en hel skolpeng det första året som eleven är i Sverige och en halv peng under det andra året. Eleven erbjuds studiehandledning på modersmål med två timmar i veckan första året och en timme per vecka andra året utan kostnad för skolan. Kostnaden belastas Enheten för flerspråkighet, Skolan kan köpa fler studiehandledningstimmar från Enheten för flerspråkighet.

4. Gymnasium

För nyanlända ungdomar som är 16 -19 år finns introduktionsprogrammet språkintröduktion på gymnasiet. Den anpassade programpengen betalas ut till den gymnasieskola som arrangerar språkintröduktion och någon särskild nyanländresurs utbetalas därför inte.

² Skollag 2010:800 3 kap 12 a § 3 punkten - Barnet har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.

Antal elever per skola och årskurs där det under hösten 2020 utbetalas nyanländresurs

Skola/årskurs	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6	Åk 7	Åk 8	Åk 9	totalt
Viktor Rydbergs Samskola	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Baldersskolan	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
Ekebyskolan	0	1	0	1	1	2	0	0	0	5
Enebybergs resultatenheter	0	1	0	2	1	2	0	0	0	6
Fribergaskolan	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
Kevingskolan	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
Kyrkskolan	0	0	0	2	0	3	0	0	0	5
Mörbyskolan	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
Stocksundsskolan	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Vasaskolan	1	0	2	1	1	0	0	0	0	5
Inspira förskolor & skolor AB- GR	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Stockholm International School SIS	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Totalt antal	1	3	5	7	4	8	2	2	2	34

Konsekvensanalys nuvarande resursfördelning i grundskola

Danderyd använder definitionen av nyanländ för resursfördelning. Det görs ingen individuell bedömning för varje barn utan resursen beviljas med samma belopp oavsett elevens bakgrund och behov. Skollagens 3 kap 12§ definierar begreppet nyanländ och reglerar skolornas ansvar för dessa elever (se bilaga 2 för hela 12§).

Definition av nyanländ enligt skollagen

3 kap 12 a § Med nyanländ avses i denna lag den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §. Lag (2015:246).

29 kap 2 § Med bosatt i landet avses i denna lag den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481).

En konsekvens av Danderyds riktlinjer är att en elev, med svenskt medborgarskap och svenska som modersmål, som varit bosatt och folkbokförd utomlands ger rätt för skolan att få nyanländresurs. Samma belopp betalas ut för den elev som har mycket bristfällig skolbakgrund och är 12 år gammal.

En nyanländ elevs kunskaper ska enligt Skollagen bedömas skyndsamt för att skolan ska kunna avgöra hur och om undervisningen för eleven ska anpassas. Resultatet av bedömningen är idag inte kopplat till den resurs som skolan får. Enligt skollagens 2 kap 8b§ ska kommunen fördela resurser efter barns och elevers förutsättningar och behov.

För att förklara problematiken ges här fyra exempel på helt olika nyanlända elever.

1. Ålder 10 år, i Sverige som flykting. Ingen tidigare skolbakgrund. Vårdnadshavarna har ingen skolbakgrund alls. Behovet är alltså att börja med att lära sig läsa, skriva samtidigt med att lära sig ett nytt språk. Ur den sociala aspekten kan inte eleven placeras i årskurs 1 som egentligen är korrekt kunskapsnivå. Anpassad studiegång och anpassad timplan, enskild undervisning samt utökad studiehandledning.
2. Ålder 13 år, i Sverige med föräldrar som ska arbeta här. God skolbakgrund, saknar kunskaper i svenska språket. Förberedelseklass med svenska som andraspråk, studiehandledning på modersmålet och modersmålsundervisning erbjuds. Långsiktig individuell studieplan ska göras med behörighet till gymnasieskolans nationella program som målsättning.
3. Ålder 8 år, i Sverige som flykting. Ett års tidigare skolbakgrund, saknar kunskaper i svenska språket. Eleven placeras i klass efter bedömning av kunskaper och andra förutsättningar. Studiehandledning på modersmålet, modersmålsundervisning och svenska som andraspråk erbjuds.
4. Ålder 12 år, varit bosatt utomlands och återvänder till Sverige. Har svenska som modersmål. Skolan gör en bedömning av kunskaper och anpassar undervisningen vid behov. Studiehandledning och modersmål är helt irrelevant.

Dessa fyra exempel får i dagsläget samma resurs. För en elev ett som har extremt stora behov behöver skolan ansöka om verksamhetsstöd/tilläggsbelopp. Det är inte korrekt enligt skollagen (3 kap 7§ 4 st.) om elevens stödbehov kan tillgodoses genom åtgärder till stöd för nyanlända.

Systemet att skolan ska köpa studiehandledningstimmar hos enheten för flerspråkighet är ett hinder för skolorna eftersom de elever som behöver ytterligare studiehandledning ofta har bristande skolbakgrund eller tillhör den äldre elevgruppen. Dessa är redan innan resurskrävande med stora insatser och det finns risk för att de inte får det antal timmar som skulle leda till ett bättre resultat. Det innebär också en administrativ hantering med internfakturering som tar tid från enheten och skolorna.

Det finns således ett behov att se över hur resursfördelningen med avseende på nyanlända är organiserad i Danderyd för att bättre koppla den till den individuella elevens förutsättningar och behov.

Olika principer för beräkning av resursfördelning

Inventering av andra kommuners modeller³ för resursfördelning för nyanlända visar ett flertal olika varianter:

1. Beloppet betalas utifrån hur många år eleven har varit i Sverige som nyanländ.
2. Beloppet är anpassat efter tidigare skolbakgrund och ålder
3. Beloppet baserat på HDI, Human Development Index⁴ för det land den nyanlände kommer ifrån.
4. Elevpengen anpassas så att skolor med många nyanlända får högre elevpeng.

³ Se bilaga 1 exempel andra kommuner

⁴ Human Development Index används för att jämföra välståndet i olika länder och är en sammanvägning av förväntad livslängd, utbildningsnivå och BNP. Länder med högt HDI är till exempel Sverige, USA, Polen, Singapore och Japan.

Analys av de olika principerna

1. Beloppet betalas utifrån hur många år eleven har varit i Sverige som nyanländ

Den första principen är den som Danderyd använder och den är analyserad ovan.

2. Beloppet är anpassat efter tidigare skolbakgrund och ålder

Bristande tidigare skolbakgrund innebär en individuell bedömning som grundas på den kartläggning av elevens kunskaper som är den allra första delen i mottagande av nyanlända i Sverige⁵. Modellen bygger på att en viktig faktor för elevens förutsättningar att nå målen är differensen mellan den nyanländes antal år i skola och den elevs som gått i svensk skola under hela sin utbildningstid. En bristande skolbakgrund är betydligt mer resurskrävande med ökande ålder. En elev som inte har tillräcklig skolbakgrund för sin ålder behöver mer anpassad undervisning och stöd än en elev som har tillräcklig skolbakgrund. Med ökande ålder blir kunskaper i svenska språket mer nödvändiga för att kunna delta i ämnesundervisningen vilket innebär mer insatser.

3. Beloppet baserat på HDI, Human Development Index⁶ för det land den nyanlände kommer ifrån

Modellen bygger på att elever från länder med hög utvecklingsgrad behöver mindre stöd än elever som kommer från länder med låg utvecklingsgrad, HDI. Som underlag för bedömningen är förväntad livslängd, medelvärde på antal år i skola, förväntat antal år i skola samt BNP. Detta är ett medelvärde och är inte anpassat efter individen och kan vara lämpligt om det finns ett stort antal nyanlända i kommunen så att avvikelser från medelvärdet kompenseras. Dvs att det genomsnittliga individuella behovet av stöd av samtliga elever från detta land i en skola stämmer med fördelningen enligt landets HDI. I skolor med bara en elev från ett land kan stödet slå mycket fel. Ett exempel är Turkiet som har det högsta värdet i HDI men där genomsnittlig tid i skola är 7,7 år. I Danderyd har vi inte den mängd elever per skola och land som skulle behövas för att denna metod skulle ge skolorna ett likvärdigt stöd.

De nyanlända som kommer till Danderyd med sina barn är inte en homogen grupp utan det finns både asylsökande med mycket låg utbildningsbakgrund till företagsledaren/forskaren/ambassadpersonal.

4. Elevpengen anpassas så att skolor med många nyanlända får högre elevpeng.

Modellen bygger på att en skola får extra medel per elev utifrån en bedömning om elevernas förutsättning att klara skolan. Salsavärdena per skola kan användas för detta. Återigen så bygger det på att fördelningen av elever med låga förutsättningar inte är jämn på skolorna.

⁵ Se [Skolverket om mottagande av nyanlända](#)

⁶ Human Development Index används för att jämföra välståndet i olika länder och är en sammanvägning av förväntad livslängd, utbildningsnivå och BNP. Länder med högt HDI är till exempel Sverige, USA, Polen, Singapore och Japan.

Förslag

Eftersom Danderyds kommun inte har så många nyanlända elever så kommer modellen med resursfördelning som bygger på tidigare skolbakgrund att vara den mest rättssäkra och likvärdiga metoden eftersom den bygger på individens behov och förutsättningar. Det är också möjligt att genomföra eftersom det inte är fler elever än att den mottagande skolan kan göra individuella bedömningar. De stora kommunerna har ofta ett mottagningskansli där den första kartläggningen görs. I Danderyd görs kartläggningen ute på varje skola. Tanken bakom detta är att kartläggningen som ett första steg i mottagandet är en väsentlig del av skolans kommande arbete att ge eleven förutsättningar att lyckas i sin skolgång.

En utvecklad modell för resursfördelning som är bättre anpassad till den nyanländes behov behövs. Modellen ska vara bättre anpassad till den nyanländes behov och därmed storleken på skolans extra insatser. De parametrar som behöver ingå är hur stora brister eleven har i sin tidigare skolbakgrund samt vilken ålder det är på eleven. Det finns också en möjlighet att minska stödet ytterligare för elever som har svenska som modersmål eller kommer från de nordiska länder Danmark, Norge och Island eller är svensktalande från Finland.

Resursen föreslås vara uppdelad i tre delar - mottagning, strukturtillägg och studiehandledning.

Upplägg

Alla elever i de lägre årskurserna, oavsett bakgrund, är i början av sin utbildning. Det nyanlända elever saknar är det svenska språket. Där kan behovet av undervisning i svenska samt viss studiehandledning på modersmålet vara tillräckligt. Med ökande ålder blir kunskaper i svenska språket mer nödvändiga för att kunna delta i ämnesundervisningen. Då behövs troligtvis mer studiehandledning förutom undervisningen i svenska som andraspråk. Åldersaspekten är också väsentlig för vilken årskurs eleven ska placeras i. Det är inte bra ur ett barnperspektiv att placering blir för långt utanför den egna åldersgruppen. Ett riktvärde är maximalt ett års skillnad.

Ur ett åldersperspektiv bör därför resursen öka med ökande ålder.

Bristande tidigare skolbakgrund påverkar i hög grad skolans insatser. Skolan måste i sin kartläggning identifiera de kunskapsbrister som eleven har och på bästa sätt utifrån detta ge eleven adekvat utbildning. En bristande skolbakgrund är förstas betydligt mer resurskrävande med ökande ålder. Att placera en elev utifrån antal år i skola istället för efter ålder är ofta inte bra för eleven. Det är möjligt att placera en elev med ett år yngre elever men inte mer än så. Läroplanens mål handlar också om den personliga utvecklingen som är kopplad till elevens mognadsgrad. Det innebär att en elev som inte har tillräcklig skolbakgrund för sin ålder behöver mer anpassad undervisning och stöd än en elev som har tillräcklig skolbakgrund.

Ur ett skolbakgrundsperspektiv bör därför resursen öka med bristande skolbakgrund.

För att på ett korrekt sätt kunna avgöra elevens behov ska kartläggningen göras innan ansökan om resurs kan lämnas till förvaltningen. Det är då väsentligt att identifiera de insatser som görs för att eleven ska tillgodogöra sig utbildningen eller komma ikapp sina jämnåriga ur perspektivet att de är helt nya i svensk skola. Om det finns andra parametrar som funktionsnedsättning eller psykosociala problem som medför extra kostnader för skolan så ska tilläggsbelopp sökas för den insatsen. Kartläggningen blir därför mycket viktig och rutinerna måste förankras hos alla skolor. Att kartläggningen görs på den skola där eleven ska gå och inte på en central enhet är för att skolan ska

vara med så tidigt som möjligt för att kunna sätta in rätt stöd inom rimlig tid. Den kan med fördel göras av skolan tillsammans med den lärare som ska kunna genomföra studiehandledning.

Resursen kan fördelas enligt följande:

- Ett belopp för mottagandet på skolan med tid för kartläggning och elevhälsans extra insatser. Detta belopp är samma oavsett behovsgrupp. Ersättningen görs som ett engångsbelopp till skolan när kartläggning har genomförts och eleven är konstaterad som nyanländ enligt definitionen. Ett argument för detta är att eleven kan byta skola innan ett år gått och då har skolan inte fått ersättning för nerlagt arbete. Kartläggningen ska följa med eleven till nästa skola så att ersättning för kartläggning enbart kan betalas ut vid ett tillfälle per elev.
- Ett struktur tillägg för varje behovsgrupp för insatser inom undervisning. Detta belopp läggs i resursfördelningen till skolan och utbetalas varje månad.
- Ett belopp för varje behovsgrupp för studiehandledning. Detta belopp ska ligga på enheten för flerspråkighet.

Eftersom en kartläggning måste göras av elevs kunskaper även om eleven har svenska som modersmål men gått i skola utomlands en större del av sin studietid kan skolan ersättas med beloppet för mottagandet även om ingen övrig resurs betalas ut.

Den totala resursen som Danderyd under 2020 betalar ut i nyanländresurs inklusive studiehandledning beräknas varken öka eller minska. Inom befintlig resurs görs en omDisposition så att medlen hamnar där de behövs. Det övriga stöd som skolorna ansöker om som särskilt stöd för att kompensera elevers stora behov ska därför minska. Totalt sett ska därför kostnaderna minska per nyanländ elev.

Ny modell i Danderyds kommun

Ett möjligt scenario för Danderyd skulle med motsvarande system kunna se ut så här med fem behovsgrupper:

1. Förskola och förskoleklass (anvisad via socialkontoret)
2. Årskurs 1-2 vid ankomst
3. Har åldersrelevant skolbakgrund. Olika resurs för årsgrupperna årskurs 3-5 och 6-9
4. Har ej åldersrelevant skolbakgrund. Olika resurs för årsgrupperna årskurs 3-5 och 6-9
5. Saknar tidigare skolgång. Olika resurs för årsgrupperna årskurs 3-5, 6-9

Resursen ska delas upp på struktur tillägg till skolan samt antal studiehandledningstimmar. Det ekonomiska bidraget ska gå till skolans kostnader för kartläggning, extra elevhälsa, tolk, alternativa läromedel, enskild stöd undervisning och liknande. Storleken på bidraget, antal år som bidraget betalas ut samt att antalet timmar ökar med högre behovsgrupp. Skolan beställer studiehandledning hos Enheten för flerspråkighet utifrån det fastställda antalet timmar per elev. Resursen ligger hos EFF som idag. Struktur tillägg och studiehandledning för nyanländ år 4 kan skolan ansöka om behov finns.

Modell för strukturtillägg nyanlända elever

Behovsgrupp	Nyanländ år 1		Nyanländ år 2		Nyanländ år 3	
	struktur- tillägg	studie- hand- ledning	struktur- tillägg	studie- hand- ledning	struktur- tillägg	studie- hand- ledning
förskola	0,5 * peng					
förskoleklass	0,5 *peng					
årskurs 1-2	0,75 *peng	2 tim/v				
årskurs 3-5 - adekvat skolbakgrund	0,75 *peng	2 tim/v	efter ansökan	1 tim/v		
årskurs 3-5 - bristande skolbakgrund	1 *peng	3 tim/v	0,5 *peng	2 tim/v	efter ansökan	efter ansökan
årskurs 3-5 - ingen skolbakgrund	1 *peng	4 tim/v	0,5 *peng	2 tim/v	0,25 *peng	1 tim/v
årskurs 6-9 - adekvat skolbakgrund	0,75 *peng	3 tim/v	efter ansökan	1 tim/v		
årskurs 6-9 - bristande skolbakgrund	1 *peng	4 tim/v	0,5 *peng	3 tim/v	efter ansökan	1 tim/v
årskurs 6-9 - Våldig låg eller ingen skolbakgrund	1 *peng	5 tim/v	1 *peng	4 tim/v	0,25 *peng	2 tim/v

Konsekvens

För den enskilda skolan bör förslaget innebära fördelar genom att antalet studiehandledningstimmar och strukturtillägget är bättre anpassat till de elever som har stora behov. Den nuvarande administrationen kring ansökan om fler studiehandledningstimmar samt betalning för dem kommer minska. Samverkan med enheten för modersmål kommer handla om undervisningen och inte kostnad för timmar. Arbetet med kartläggning av eleven blir en klart definierad insats vid ett tillfälle och resultatet blir underlag både för strukturtillägget som för skolans arbete med eleven, dvs en effektivisering av kartläggningen. Även nyanlända i förskoleklass kommer att få strukturtillägg vilket inte är möjligt idag.

Den ekonomiska konsekvensen för skolorna analyseras både för strukturtillägget och värdet av ökad studiehandledning – något som skolorna idag får betala för genom nyanländresursen. De skolor som idag får nyanländresurs för yngre elever med god skolbakgrund får betydligt minskad resurs. Vid intervjuerna framkommer dock att nyanlända barn som anländer till årskurs 1 eller 2 relativt enkelt tar sig in i sin svenska skola. De skolledare som intervjuats har inte reagerat på minskningen av stödet för de yngsta men betonat vikten av mycket stöd för de äldre, de som ska få betyg.

Om den nya modellen varit genomförd i september 2020 hade skillnaden i månadsutbetalning varit enligt tabellen – konsekvens nyanländresurs/strukturtillägg. De ökade antalet studiehandledningstimmar hade medfört en resurs som skolorna inte behövt ta från nyanländresursen – konsekvens studiehandledning. Den har beräknats som det ökade antalet studiehandledningstimmar multiplicerat med en framtagna kostnad per timme.

Jämförelsen haltar dock eftersom det inte finns statistik tillgänglig för nyanlända i förskoleklass eller nyanlända år 3 och det finns nyanlända elever som tillhör de kategorierna.

Skola/årskurs	Konsekvens nyanländresurs/ strukturtillägg/mån	Konsekvens studiehandledning/mån	Konsekvens totalt/mån
Ekebyskolan	- 3 232 kr	2 500 kr	- 732 kr
Enebybergs resultat enhet	- 3 234 kr	3 000 kr	- 234 kr
Kevingskolan	- kr	1 500 kr	1 500 kr
Baldersskolan	- 3 232 kr	- kr	- 3 232 kr
Kyrkskolan	- kr	5 000 kr	5 000 kr
Stocksundsskolan	- kr	500 kr	500 kr
Vasaskolan	- 1 615 kr	3 000 kr	1 385 kr
Fribergaskolan	- kr	2 000 kr	2 000 kr
Mörbyskolan	- kr	3 000 kr	3 000 kr
Totalt kostnad	- 11 316 kr	20 500 kr	9 188 kr

Redan efter kartläggningen har enheten information om hur många studiehandledningstimmar som ska läggas ut. När familjer kommer till Danderyd genom socialkontoret så får enheten förhandsinformation om tidigare skolgång och det är oftast dessa elever som har bristande skolbakgrund. Med god framförhållning underlättas schemalaggningsenheten av enhetens lärare och framförallt om det måste rekryteras fler lärare. En önskvärd konsekvens är att samarbetet mellan skola och lärare från enheten för flerspråkighet förbättras.

Den negativa konsekvensen för enheten är att det blir dyrare med fler studiehandledningstimmar. Den konsekvensen kommer att kompenseras av att nuvarande nyanländresurs minskar så kostnaden för bildningsförvaltningen totalt kommer inte att öka.

En barnkonsekvensanalys är upprättad.

Nästa steg

Utbildningsnämnden tar beslut om att ändra riktlinjerna för strukturtillägg (tidigare kallat nyanländresurs) enligt förvaltningens förslag på princip till höstterminen 2021.

Riktlinjer för nyanlända revideras och ska innehålla principer för strukturtillägg och studiehandledning samt mottagande. Riktlinjerna ska också innehålla en ansvarsfördelning mellan förvaltning, enheten för flerspråkighet och mottagande skola

Rutiner för mottagning av nyanlända tas fram och bör innehålla skolans arbetsuppgifter som ingår i strukturtillägget och mottagande, rutin för kartläggning och individuell handlingsplan samt principer för studiehandledning.

Bilaga 1: Exempel andra kommuner

Exempel Stockholms stad

Stockholms stad har en modell som bygger på detta med sex olika behovsgrupper:

1. Årskurs f-2 vid ankomst
2. Har åldersrelevant skolbakgrund. Årskurs 3-5 vid ankomst
3. Har ej åldersrelevant skolbakgrund. Årskurs 3-5 vid ankomst
4. Har åldersrelevant skolbakgrund. Årskurs 6-9 vid ankomst
5. Har ej åldersrelevant skolbakgrund. Årskurs 6-9 vid ankomst
6. Saknar tidigare skolgång. Årskurs 6-9 vid ankomst

Beloppet ökar för varje behovsgrupp men minskar för varje år och beloppen betalas ut i fyra år.

Exempel Upplands Väsby

System som bygger på kartläggningen av eleven där denne delas in i 1-3 grupper där en individuell peng följer eleven som motsvarar 1-3 timmar studiehandledning per vecka i 1-2 år. Till det ingår nyanländ elev som en del i det viktade strukturbidraget som betalas ut till varje skola beroende på elevsammansättningen – vårdnadshavares utbildningsnivå, annat modersmål etc.

Exempel Nacka

I Nacka tas hänsyn till HDI-status på landet som eleven kommer ifrån. Så här ser systemet ut:

- Nyanländ är en elev som kommit till Sverige och påbörjat sin utbildning senare än höstterminens start det år eleven fyller sju år.
- Nyanländresurs betalas ut till elever som kommit till Sverige i grundskoleåldern och tidigare inte har gått i förskola eller förskoleklass.
- Elever som kommit till Sverige före sju års ålder är inte berättigade till nyanländresurs.
- Elever från Danmark och Norge är inte berättigade till nyanländresurs.

Nyanländresursen är högre för elever som nyligen kommit till Sverige och tar hänsyn till elevens ursprungsland utifrån ett mått som kallas HDI, Human Development Index. Human Development Index används för att jämföra välståndet i olika länder och är en sammanvägning av förväntad livslängd, utbildningsnivå och BNP. Länder med högt HDI är till exempel Sverige, USA, Polen, Singapore och Japan.

Nyanländresurs, utöver ordinarie skolpeng, för elever i grundskola:

	Lågt HDI	Högt HDI
	Skolpeng x faktor	
Första året i Sverige	1,50	1,00
Andra året i Sverige	1,25	0,75
Tredje året i Sverige	0,50	0,50
Fjärde året i Sverige	0,25	0,25

Exempel Sollentuna och Täby

Samma system som Danderyd har idag dvs enbart på antal år i Sverige.

Bilaga 2: Lagtext ur Skollagen 2010:800 gällande nyanlända

Mottagande och undervisning av nyanlända och vissa andra elever

Definition av nyanländ

12 a § Med nyanländ avses i denna lag den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §. *Lag (2015:246)*.

Tillämpningsområde för bestämmelser som rör nyanlända och vissa andra elever

12 b § Bestämmelserna i 12 c-12 i §§ gäller, om inte annat anges, i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. *Lag (2018:1303)*.

Bedömning av en elevs kunskaper

12 c § En nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig.

Om det behövs ska en sådan bedömning göras även för en elev som

1. har varit bosatt utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år, eller
2. efter skolgång i Sverige har varit bosatt utomlands och därefter har återvänt till Sverige för att återuppta sin utbildning här.

Rektorn ansvarar för att bedömningar görs enligt första och andra styckena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om underlag för sådana bedömningar.

Lag (2015:246).

12 d § En bedömning enligt 12 c § ska göras skyndsamt. För en nyanländ elev och för en elev som avses i 12 c § andra stycket 2 ska bedömningen göras i sådan tid att beslut om placering i årskurs och undervisningsgrupp kan fattas enligt 12 e §. För en elev som avses i 12 c § andra stycket 1 ska bedömningen göras senast inom två månader från det att eleven har tagits emot inom skolväsendet i någon av de skolformer som anges i 12 b §.

Resultatet av en bedömning enligt 12 c § ska beaktas vid beslut enligt 12 e och h §§, upprättande av individuell studieplan enligt 12 g § och bedömning av behov av studiehandledning på modersmålet enligt 12 i § samt vid övrig planering av undervisningen och vid fördelning av undervisningstiden. *Lag (2018:1303)*.

Placering i årskurs och undervisningsgrupp

12 e § En nyanländ elev och en elev, vars kunskaper har bedömts enligt 12 c § andra stycket 2 ska placeras i den årskurs som är lämplig med hänsyn till elevens ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt.

Rektorn ska besluta om en sådan elevs placering i årskurs så snart som möjligt och senast inom två månader från det att eleven har tagits emot inom skolväsendet i någon av de skolformer som anges i 12 b §. Eleven ska inom samma tid placeras i den undervisningsgrupp som eleven normalt ska tillhöra. *Lag (2015:246)*.

Förberedelseklass

12 f § Rektorn får besluta att en elev vars kunskaper bedömts enligt 12 c § delvis ska undervisas i förberedelseklass, om eleven saknar tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen.

En elevs undervisning i förberedelseklass i ett visst ämne ska avbrytas så snart eleven bedöms ha tillräckliga kunskaper i svenska för att på heltid kunna delta i undervisningen i det ämnet i den undervisningsgrupp som eleven normalt hör till.

En elev får inte ges undervisning i förberedelseklass längre tid än två år. *Lag (2015:246)*.

Individuell studieplan

12 g § För en nyanländ elev som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska en individuell studieplan upprättas senast inom två månader från mottagandet.

Studieplanen ska vara långsiktig och beskriva hur eleven ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program utifrån elevens mål. Den ska innehålla uppgifter om utbildningens huvudsakliga innehåll och planerade stödåtgärder.

Studieplanen ska revideras löpande utifrån de bedömningar som görs av elevens ämneskunskaper. *Lag (2018:1303)*.

Anpassad timplan

12 h § Rektorn får besluta att en nyanländ elev som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan eller specialskolan, ska ges undervisning som avviker från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad timplan), om

1. rektorn efter att elevens kunskaper har bedömts enligt 12 c § eller senare, bedömer att eleven kommer att ha svårt att nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan inom ramen för skolplikten eller motsvarande rätt till utbildning enligt 7 kap. 2 §, och
2. eleven och elevens vårdnadshavare har samtyckt till den anpassade timplanen.

En anpassad timplan ska utformas så att

1. eleven ges undervisning i sådana ämnen och minst det antal ämnen som krävs för att nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan,

2. ett av de ämnen som avses i 1 är idrott och hälsa, och
3. eleven ges minst den totala undervisningstid som återstår för övriga elever i den årskursen hos huvudmannen under den kvarvarande skoltiden. *Lag (2018:1303)*.

Studiehandledning på modersmålet

12 i § En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, grundsärskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.
Lag (2018:1303).